

ข่าวประจำวันจันทร์ที่ 7 กันยายน พ.ศ.2558

ข่าวจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

อนาคตเกษตรไทยบนทางสองแพร่ง

เส้นทาง...“ปาล์มน้ำมันไทย” ลุ่ม ๆ ดอน ๆ ไม่ต่างกับการเดินบนเส้นลวด สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (สศก.) วิเคราะห์จากกระแสบริโภคน้ำมันถั่วเหลืองที่เพิ่มขึ้นทดแทนก็มีโอกาสล้นตลาด ควรที่จะต้องปล่อยให้ราคาเป็นไปตามกลไกธรรมชาติ ประเด็นสำคัญ ภาครัฐต้องร่วมกันทุกฝ่าย ในการเดินหน้าการผลิตต้องให้มีคุณภาพ ช่วยลดต้นทุน เพื่อรักษาศักยภาพอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์มไทย กรณีปาล์มน้ำมันก็เป็นหนึ่งในหลายปัญหา...เป็นหนึ่งในโรคเรื้อรังของเกษตรกรไทย

เลอศักดิ์ ธีวตระกูลไพบุลย์ เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (สศก.) บอกว่า ทิศทางเกษตรกรไทย มองยาวไปไกลไม่เกิน 10 ปีนี้แล้ว...ที่เราจะต้องเปลี่ยน พุดกันจริงๆ เราต้องเปลี่ยนเร็วกว่านี้ โดยเฉพาะในเรื่องทิศทางการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตร

“เรื่องของความมั่นคงด้านอาหารและพลังงาน...พืชไม่ได้เป็นแค่เรื่องของอาหาร แต่เป็นเรื่องของพลังงานด้วย ขณะนี้บางครั้งเรามองในมิติที่เราพอ...เราพอ แต่บางอย่างเราก็ขาด เราคิดในมิติที่ปล่อยให้เกษตรกรทำกันไปอย่างเดียว ไม่ได้สร้างความรู้ความเข้าใจ”

ยกตัวอย่างความพอเพียงด้านอาหาร “ถั่วเหลือง”...ที่เรากินทั้งหมดไป 100 ส่วน เราสามารถผลิตได้เอง 5 ส่วนเท่านั้น ที่เหลือนำเข้าทั้งหมดเพราะราคาในตลาดโลกถูก

“เราคิดในแง่ราคา แต่ถ้ามองถึงความเสี่ยงด้านความมั่นคงก็ถือว่าเสี่ยง ถ้าเกิดสงคราม...เกิดวิกฤติ เป็นปัญหาทำให้เราไม่สามารถซื้อถั่วเหลืองมาได้”

นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ว่า...วันนี้เราทำแพงกว่าเขา แต่ถ้าเราไม่ทำไม่เริ่มเลยก็จะเป็นปัญหาในอนาคต...จะทำแต่ของที่เรามาผลิตที่จะทำได้ แล้วก็มองในมิติที่เราจะมีปัจจัยการผลิต ในอนาคตเราจะมีค่ามาก เลอศักดิ์ ย้ำว่า ตอนนี้จะเห็นว่าสิ่งที่เป็นปัญหามากๆก็คือทุกคนเข้ามาก็จะพูดเรื่องต้นทุนผลผลิตลดต้นทุนต่าง ๆ...ต้นทุนบางอย่างก็เป็นต้นทุนคงที่ จึงต้องมองในเรื่องการเพิ่มเทคโนโลยี เช่น จะใช้นาโน

เทคโนโลยี ไปโอเทคโนโลยีใหม่ ใช้เทคโนโลยีที่สูงขึ้น เพื่อเพิ่มผลผลิตต่อไร่ให้สูงขึ้นถึงจะแข่งขันกับเขาได้

มิติการพัฒนาเทคโนโลยี...นวัตกรรมจึงเป็นเรื่องสำคัญ แล้วก็ต้องมีงานวิจัย พัฒนาด้านเกษตรเกิดขึ้น โดยเฉพาะการทำเกษตรภายในอาคารที่ต้องมีมากขึ้น ปลูกผัก...พืชที่มีมูลค่าสูง นอกจากนี้จะเห็นว่าการเกษตรพื้นที่ปกติก็ต้องมีรูปแบบการจัดการที่ต่างออกไป เช่น ใช้ระบบประหยัดน้ำ ระบบน้ำหยด ปัญหาขาดแคลนแรงงาน บางเรื่องเราก็ใช้ “โดรน”...ยานบังคับไร้คนขับ ไม่ใช่เอามาถ่ายรูปลูกอย่างเดียว แต่เอามาพ่นยา ฉีดสารอะไรต่างๆเข้าไปให้พืชได้

“อาจทำได้เฉพาะรายใหญ่ จำเป็นที่จะต้องส่งเสริมเกษตรกรรายเล็กๆ รายย่อยมากขึ้น มองในมิติเทคโนโลยี” เลอศักดิ์ ว่า “อนาคตที่ต้องเดินไปให้ถึงในสิบปี...ถึงช้า แต่ต้องเปลี่ยนให้เร็ว พอเข้าเออีซี จะเห็นว่าประเทศที่มาทีหลังเราจะไปได้เร็วกว่า เพราะประเทศเหล่านั้นถูกชาวต่างชาติเข้าไปบริหารจัดการ ด้วยการใช้นวัตกรรมทำกันเป็นเกษตรแปลงใหญ่ทั้งนั้น เราเป็นเกษตรแปลงเล็ก ถ้าไม่ทำ...ไม่เป็นเกษตรแปลงใหญ่ ค่าใช้จ่ายต่อไร่จะสูงขึ้น ค่าลงทุนสูง...ผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรก็ขายสู้เขาไม่ได้ เป็นวังวนปัญหาอยู่อย่างนี้รำไป”

เมื่อสู้ไม่ได้...เลิกทำไปเลยก็ไม่ใช่อีก ไม่ถูก ต้องสร้างความสมดุลให้เกิดความมั่นคงด้านอาหารให้ได้ ประเทศไทยต้องเลือกเปลี่ยนอย่างรวดเร็ว...รัฐบาลต้องวิเคราะห์ให้ดีว่าเราจะเดินไปทางไหน อีกตัวอย่างที่สำคัญ “ข้าวโพด”...เดิมเราเป็นประเทศส่งออก แต่ตอนนี้เริ่มขาด เพราะเลี้ยงสัตว์มากขึ้นจนต้องนำเข้าข้าวโพด แต่ถ้าเราจะปรับเพื่อผลผลิตที่มากขึ้นจะปลูกจีเอ็มโอไหม? ใช้นวัตกรรมเข้ามาหรือเปล่า? เพราะเวลานำเข้าก็เป็นพืชจีเอ็มโอ เราไม่เอาจีเอ็มโอ (ปลูก)...แต่ซื้อจีเอ็มโอ (กิน) เข้ามาสกัดน้ำมันถั่วเหลือง คำถามสำคัญมีว่า...ถึงเวลาหรือยังที่จะต้องเข้าไปสู่นวัตกรรมใหม่ เพื่อเข้าถึงนวัตกรรมใหม่ๆ

การพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม เป็น 1 ใน 4 ทิศทางซึ่งนำการเกษตรไทยในทศวรรษหน้า ทิศทางแรกก็คือ การพัฒนาเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร เน้นไปที่คนหรือตัวเกษตรกร เสริมสร้างองค์ความรู้ด้านการผลิต การตลาด สร้างและเชื่อมโยงเครือข่ายของเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร...สถาบันเกษตรกร เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้กับเกษตรกร อาทิ เศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาการเกษตร พัฒนาแรงงาน เกษตรกรปราดเปรื่อง

ทิศทางการบริหารจัดการสินค้าและมาตรฐานสินค้าเกษตร เน้นการพัฒนาภาคเกษตรดั้งเดิมไปสู่ภาคเกษตรทันสมัย...ภาคเกษตรอัจฉริยะ อาศัยเครื่องจักร เทคโนโลยี ทำวิจัย พัฒนา บริหารการผลิตรองรับการผลิตอาหารปลอดภัย พัฒนามาตรฐานสินค้าเกษตรเกิดการยอมรับในระดับสากล

ทิศทางการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานการเกษตรและสิ่งแวดล้อม...การผลิตเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในไร่นาอย่างเหมาะสม เกิดประโยชน์สูงสุด สมดุลต่อสิ่งแวดล้อมทุกวันนี้ที่เป็นปัญหาก็คือเกษตรกรรายย่อย ยากจน ก็ยังเวียนวนอยู่กับวัฏจักรย่ำแย่ ย่ำแย่ลง...ทุนก็หาย กำไรก็จมลงไปกับทุน นับจากนี้เป็นช่วงเวลาที่สำคัญ อาจจะต้องเป็นจุดที่จะต้องเลือก การเมือง

เราก็คือการเมือง ปัญหาสำคัญก็มาครอบงำเรื่องเหล่านี้ ทำแต่ผักสวนครัวรั้วกินได้ ทำแต่ไว ๆ...ควิก ๆ แต่ไม่ได้นำไปสู่เรื่องสุดยอด

“ประเทศเราจะรอดได้ เราต้องคิดนวัตกรรมใหม่ ในอดีตจะเห็นว่าบรรพบุรุษเราทำมาแล้ว เช่น พันธุ์ข้าว กข พัฒนาทำมาเรื่อย ๆ แต่ช่วงสิบกว่าปีที่ผ่านมาระหว่างเราไม่มีข้าวสายพันธุ์ใหม่เลย”

งานวิจัยเรามีน้อยลง ยิ่งมีการประกันราคา จำนำ ก็ไม่ได้ทำให้เกษตรกรไทยเข้มแข็ง...ฟังแล้วก็เศร้าใจ อนาคตเกษตรกรไทยที่อยากเห็น อันแรกเลยที่สำคัญ...ต้องรวมกลุ่มกันให้ได้ ไม่ใช่ทำแยกส่วนกัน รวมกันทำในรูปแบบของกลุ่ม วิสาหกิจชุมชน หรือสหกรณ์ให้เข้มแข็ง

ถัดมา...ไม่จำเป็นต้องแข่งหรือแข่งก็ได้ ต้องทำเรื่องราว...สตอรี่ ควบคู่ไปกับการงานวิจัยที่ทรงคุณค่า อย่างเช่น ข้าวลิ้มผัว มีเรื่องราวเป็นเอกลักษณ์ที่ดี เหล่านี้อยู่ในเรื่องการบริหารจัดการและมาตรฐานสินค้า

ขณะนี้เกษตรกรเราผลิตขึ้นมาเพื่อขาย โดยอาจจะผ่านพ่อค้าคนกลางไม่ได้ทำตลาดเอง ต้องเปลี่ยนกระบวนทัศน์ใหม่ เน้นไปสู่ภาคการเกษตรที่ทันสมัย เข้าใจในเรื่องของการจัดการสินค้า เหมือนกับเกษตรกรญี่ปุ่นทำเองหมด แพ็กเกจจิ้งสินค้านำชื่อนำจับต้อง พร้อม ๆ กับการส่งเสริมที่จำเป็น

ปัญหามีว่า...รัฐจะเข้าไปทำรายเล็ก ๆ ก็ไม่ได้ ถ้ารวมกลุ่มเป็นเกษตรกรแปลงใหญ่รัฐก็จะเข้าไปช่วยได้เต็มที่...ขณะนี้เกษตรกรแปลงใหญ่บางแห่งก็ประสบความสำเร็จมาแล้ว การทำมันสำปะหลังที่จังหวัดกำแพงเพชรการนิคมนครชุมทำมันสะอาด ขายได้ราคามากกว่าคนอื่นก็โลกรัมละเกือบ 10 สตางค์

“สิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นแล้ว ไม่ใช่ว่าทำไม่ได้ ทิศทางเป็นลักษณะนี้...อยากเห็นเกษตรกรหลุดออกจากวงจรเกษตรแบบเก่าเพื่อความยั่งยืน มีสองอย่าง เศรษฐกิจพอเพียง...มีสตอรี่เรื่องราวใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ใช้สิ่งต่างๆเพื่อที่จะนำมาซึ่งเอกลักษณ์ของตัวเอง ถ้าเกษตรกรทันสมัยต้องใช้นวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อจะแข่งขันกับเขาได้...หัวใจของการเกษตรยุคใหม่ ก็คือ PTO โพรดิวิซ์...ทูออเดอริ์ ผลิตตามสั่ง จะไม่ทำของออกไปเหลือขาย”

นับจากนี้ คงต้องจับตาดูนโยบายเกษตรกรไทยจะเดินหน้าหรือถอยหลังสาละวันเตี้ยลง

กัญญา รอดเสียงล้ำ นักปรับปรุงพันธุ์พืช 2558

“แม้วันนี้เทคโนโลยีการปรับปรุงพันธุ์พืชจะก้าวหน้า ดูได้ละเอียดถึงระดับโมเลกุล ทำให้การปรับปรุงพันธุ์พืชในห้องแล็บ ได้พันธุ์ตรงตามที่ต้องการแม่นยำกว่าเมื่อก่อน จนนักปรับปรุงพันธุ์พืชรุ่นใหม่สนใจแต่ทำงานในห้องแล็บเป็นหลักก็ตาม แต่อย่าลืมนะว่า งานปรับปรุงพันธุ์พืชในภาคสนาม ยังมีความสำคัญที่มองข้ามไม่ได้และเป็นสิ่งที่จะต้องทำควบคู่กันไปด้วย เพราะถ้าไม่มีงานภาคสนามที่คนรุ่นเก่าทำกัน เราจะไม่มีทางรู้ได้เลย ว่า พันธุ์พืชที่ผ่านการปรับปรุงพันธุ์จากห้องแล็บ เมื่อนำมาปลูกในสภาพแวดล้อมที่เป็นจริง เกษตรกรจะได้ประโยชน์เหมือนที่เราตั้งใจทำไว้หรือไม่”

น.ส.กัญญา รอดเสียงล้ำ ผู้จัดการฝ่ายปรับปรุงพันธุ์พืช (ตระกูลพริก มะเขือเทศ มะเขือ) บริษัทเจียไต๋ จำกัด เจ้าของรางวัล นักปรับปรุงพันธุ์พืชดีเด่น ประจำปี 2558 ของ สมาคมปรับปรุงพันธุ์และขยายพันธุ์พืชแห่งประเทศไทย (สปขท.) เผยถึงความใส่ใจจากประสบการณ์ทำงานมานาน 25 ปี

จากชีวิตวัยเด็กเป็นบุตรสาวของแพทย์ตำบล ใน อ.วิเศษไชยชาญ จ.อ่างทอง ตั้งความหวังจะเรียนแพทย์เพื่อช่วยเหลือชาวบ้านเหมือนพ่อ แต่ด้วยไม่เก่งวิชาคณิตศาสตร์ จึงมาเรียนเกษตรกรรม ซึ่งมีเรียนวิชาเกษตรด้วย ผลการเรียนวิชาเกษตรกลับทำคะแนนได้ดี ประกอบกับปี 2524 ประเทศไทยเพิ่งจะมี เกษตรตำบล ออกตระเวนให้คำแนะนำ ช่วยเหลือชาวไร่ชาวนาตามที่ต้องการ...รู้สึกประทับใจ ช่วยชาวบ้านได้เหมือนกัน จึงเบนเข็มเข้าเรียนวิทยาลัยเกษตรกรรมลพบุรี ตั้งเป้าจะเรียนแม่โจ้ให้ได้

ในที่สุดเธอจบปริญญาตรีแม่โจ้ ด้วยคะแนนเกียรตินิยมอันดับสอง เหรียญทองอันดับ 1 ของสาขา ส่งเสริมการเกษตร วิชาการพืชผัก ภาควิชาธุรกิจเกษตร...ปี 2532 เข้าทำงานกับบริษัทเจียไต๋ จำกัด ตำแหน่งนักวิชาการปรับปรุงพันธุ์พืช พืชรับผิดชอบ พริก, ผักกาดเขียวปลี, มะระ, บวบเหลี่ยม, บวบงู, บวบหอม, น้ำเต้า 3 ปีแรกของการทำงาน ผลงานปรับปรุงพันธุ์ขึ้นแรก ผักกาดเขียวปลี แมกส์ 018 (MAX) OP พันธุ์ที่มีเปอร์เซ็นต์การห่อหัว 100% และปรับตัวได้ดีในทุกพื้นที่ของประเทศไทย....และมีตามาอีกหลายพันธุ์พืช รวมแล้ว 25 ปี ได้สร้างพันธุ์พืชใหม่ๆ มาทั้งหมด 34 พันธุ์พืช (จาก 12 ชนิดพืช) ที่เด่นดัง สร้างผลงานครองใจเกษตรกรทั้งในและต่างประเทศ... มะระขึ้นกโนรี 204, บวบงู Snaky 004, Naga 010, พริกหนุ่มเขียว หยกสยาม 1059, หยกสวรรค์ 1060, พริกชี้หนู ดวงมณี 004, รังสิมา 095

ผลงานล่าสุด ปีที่แล้ว พริกหนุ่มเขียวสายพันธุ์ลูกผสม (F1- HYBRID) มณีมรกต 1388 ที่ให้ผลเขียวขึ้นกว่าพันธุ์เดิม ปลูกแล้วสีผลไม่ซีดจาง ทน สภาพร้อนแล้งและเป็นสายพันธุ์ที่ทนแมลงและโรคไวรัสใบด่าง และปีนี้ ยังได้รังสรรค์ พริกชี้หนูลูกผสมพันธุ์ใหม่ (F1-HYBRID) ดวงเศรษฐี 2161 ที่ให้ผลมีเนื้อแข็งขนาดผลยาว 8-10 ซม. การเก็บระยะปลายฤดูปลูก ผลไม่เปลี่ยนแปลงขนาดทำให้ได้ราคาตลอดฤดูกาลเพาะปลูกค่อนข้างทนต่อโรคไวรัสใบด่างเหลือง

ทุกวันนี้ ภาวะโลกร้อน ฤดูกาลเปลี่ยนไป โรคศัตรูพืชเปลี่ยนแปลง กัญญา ผากถึงน้องๆ นักปรับปรุงพืชรุ่นใหม่...ความถูกต้องแม่นยำในการปรับปรุงพันธุ์จากห้องแล็บยิ่งต้องพึ่งการทดสอบปรับปรุงพันธุ์ในภาคสนามมากกว่าเดิม

ปลูกถั่วไม่จ่อหน้า

พล.อ.ฉัตรชัย สาริกัลยะ รัฐมนตรีและสหกรณ์คนใหม่ ยอมรับแล้งหน้าสาหัสแน่ เร่งหน่วยงานราชการแต่ยังไม่ทันแก้ไข ให้มาตรการช่วยเหลือเกษตรกรให้มีรายได้ มีงานทำในหน้าแล้งที่จะถึงในอีกไม่กี่เดือน ถ้ายังคิดหาแนวทางไม่ออก วันนี้ ขอแนะนำ การปลูกพืชแบบไม่ใช้น้ำ (ไม่ใช่พืชใช้น้ำน้อย) ที่ทำสำเร็จมาแล้วในพื้นที่ อ.ราชสีสุก อ.ห้วยทับทัน จ.ศรีสะเกษ เมื่อฤดูแล้ง 57/58

เกษตรกรได้รวมตัวกัน 95 ราย ปลูกถั่วเหลืองในพื้นที่ 301 ไร่ แบบไม่ต้องใช้น้ำแม้แต่หยดเดียว โดยคำแนะนำของ ณรงค์ หล้าพรหม และ สาคร เหมือนตา นักวิชาการเกษตรชำนาญการ สำนักงานเกษตรจังหวัดศรีสะเกษ เพราะข้อมูลจาก มณฑิชา อมรสิงห์ และ สติระ อุดมศรี ผู้เชี่ยวชาญกรมพัฒนาที่ดิน...พื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ ประมาณ 2 ล้านไร่ เป็นชุดดินนาร้อยเอ็ด, หนองบุนนาก, ชานี และชุดดินไรโคราช มีคุณสมบัติพิเศษ อุ่มน้ำได้ดีกว่าชุดดินพื้นที่อื่นๆ และในช่วงระยะเวลาหลังการเก็บเกี่ยวข้าว ในธรรมชาติยังมีน้ำหมอกลงมาช่วยเติมความชื้นให้กับพื้นดิน ทำให้สามารถปลูกถั่วเหลืองได้โดยไม่ต้องใช้น้ำ

หลังเกี่ยวข้าวหอมมะลิ 105 ในต้นเดือนธันวาคมที่ผ่านมา จึงได้นำถั่วเหลืองพันธุ์เชียงใหม่ 60 มาปลูกแบบหยอดหลุม โดยไม่ให้น้ำแม้แต่หยดเดียว...ได้ผลผลิตให้เก็บเกี่ยวในเดือนมีนาคม 58 เฉลี่ยไร่ละ 146 กก. ราคาขาย กก. ละ 19 บาท รายได้ 2,774 บาทต่อไร่ (ในขณะที่การปลูกแบบทั่วไปในประเทศไทยให้ผลผลิตเฉลี่ย 270 กก.ต่อไร่ ขายได้ กก.ละ 15 บาท) มีต้นทุนค่าใช้จ่าย ค่าไถตะกบรถจอบหมุนโรตารีย่อยดิน 425 บาทต่อไร่ ค่าเมล็ดพันธุ์ กก.ละ 25 บาทต่อไร่ ค่ารถหยอด 200 บาทต่อไร่ ค่าน้ำหมักชีวภาพ พด.7 ฉีดพ่นป้องกันแมลง และค่าจ้างเกี่ยว 200 บาท ต่อไร่ รวมค่าใช้จ่าย 1,175 บาท...หักลบต้นทุน เกษตรกรมีกำไรขั้นต่ำอยู่ที่ 1,599-1,799 บาทต่อไร่ หากสามารถปลูกถั่วเหลืองได้เต็มพื้นที่ทั้ง 2 ล้านไร่ จะได้ผลผลิตอย่างน้อย 2.9 แสนตัน ช่วยลดการนำเข้าถั่วเหลือง กากถั่วจีเอ็มโอปีละ 4.9 ล้านตันได้ไม่น้อย

ชมชื่น ชูช่อ